Lieta Nr.C31344616
Lietas arhīva Nr. CA-0876-23/15
ECLI:LV:RAT:2023:0301.C31344616.15.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2023.gada 1.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente I. Ozola
tiesnese M. Šķendere
tiesnese O.Blūmfelde
izskatīja rakstveida procesā Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu SIA „AL LAW" prasībā pret AS „Rīgas piena kombināts" ar trešo personu SIA „PricewaterhouseCoopers" par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu un pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju un izsniegt dokumentus sakarā ar SIA "AL LAW" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 9.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 29.septembrī SIA „AL LAW" cēlusi tiesā prasību pret AS „Rīgas piena kombināts" ar trešo personu SIA „PricewaterhouseCoopers", kurā lūgts:

1) atzīt par spēkā neesošu AS „Rīgas piena kombināts" 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmumu par sabiedrības gada pārskata, atkarības pārskata un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu;

2) uzlikt pienākumu AS „Rīgas piena kombināts" sniegt prasītājai informāciju par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un tās valdes locekļiem, padomes locekļiem, valdošo uzņēmumu Food Union Holding (CY) Limited un citām saistītajām personām, atklājot šo darījumu būtību, tostarp atklājot arī noslēgto darījumu veidu, darījumu priekšmetu un būtiskās sastāvdaļas, termiņus, kā arī finanšu posteņus;

3) uzlikt pienākumu AS „Rīgas piena kombināts" izsniegt SIA „AL LAW" bez maksas sabiedrības akcionāru sapulču 2013.-2015.gada protokolus un visu tiem pievienoto dokumentu kopijas.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi.

[1.1] SIA „AL LAW" kopš 2016.gada 10.februāra pieder 100 no 346 166 AS „Rīgas piena kombināts" akcijām. Savukārt lielākā akcionāre ar 332 971 akcijām ir Kiprā reģistrētā sabiedrība Food Union Holding (CY) Limited.

[1.2] SIA „AL LAW", gatavojoties kārtējai akcionāru sapulcei, 2016.gada 6.martā pieprasīja AS „Rīgas piena kombināts" izsniegt pēdējo trīs gadu akcionāru sapulču protokolus un to pielikumus, kā arī sniegt informāciju par AS „Rīgas piena kombināts" darījumiem ar tās valdes un padomes locekļiem, valdošu uzņēmumu un citām saistītajām personām. Informācijas un dokumentu saņemšanas mērķis bija noskaidrot, kas īsti notiek sabiedrības saimnieciskajā darbībā, jo, piemēram, 2014.gadā tā strādāja ar bruto peļņu vairāk nekā 16 miljoni EUR, bet administrācijas izmaksu, procentu maksājumu un citu izdevumu dēļ radušies zaudējumi gandrīz seši miljoni EUR.

2016.gada 7.aprīlī AS „Rīgas piena kombināts" atteicās izsniegt šos dokumentus, norādot, ka prasītājs kļuvis par akcionāru 2016.gada 10.februārī, bet pēc šī datuma neviena akcionāru sapulce nav notikusi. Vienlaikus atteikts sniegt pieprasīto informāciju par darījumiem, atbildot, ka akcionāru sapulce vēl nav sasaukta, tādēļ neesot zināmi sapulcē izskatāmie jautājumi.

[1.3] Ievērojot, ka sabiedrības akcionāru sapulce, kurā tiek lemts jautājums par gada pārskata, konsolidētā pārskata un atkarības pārskata apstiprināšanu, notiek katru gadu, nav nepieciešams sagaidīt formālu sapulces izsludināšanu, lai sniegtu akcionāram pieprasītās ziņas par minētajiem darījumiem.

Komerclikuma 283.panta trešās daļas 4.punkts imperatīvi paredz, ka valdei jebkurā gadījumā pēc akcionāru pieprasījuma jāsniedz ziņas par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un valdes vai padomes locekli vai saistīto personu.

2016.gada 5.jūlijā SIA „AL LAW" saņēmis no AS „Rīgas piena kombināts" akcionāru sapulces lēmumu projektus un pārskatu projektus, ko paredzēts apstiprināt 2016.gada 6.jūlija akcionāru sapulcē, taču tajos nebija iekļauta visa prasītāja iepriekš pieprasītā informācija, kas bija nepieciešama, lai prasītājs varētu izlemt jautājumu par balsojumu pārskatu apstiprināšanā.

No pārskatiem ir skaidrs, ka AS „Rīgas piena kombināts" ir valdes un padomes locekļi, kas saņem atlīdzību, bet nav informācijas par darījumu veidu, priekšmetu un būtiskajām sastāvdaļām.

Līdzīgi ir skaidrs, ka AS „Rīgas piena kombināts" ir darījumi ar tās valdošo uzņēmumu no Kipras Food Union Holding (CY) Limited par kaut kādiem pakalpojumiem un aizdevumu, bet pārskatu projektos nav atrodams, kas tie ir par pakalpojumiem, kādi ir aizdevuma līguma būtiskie noteikumi, kādas ir procentu likmes un kādi ir noteikumi aizdevuma neatmaksas gadījumā.

[1.4] Pretēji Komerclikuma 277.panta otrajai daļai neviens AS „Rīgas piena kombināts" valdes loceklis, kuram varētu uzdot jautājumus, 2016.gada 6.jūlija akcionāru sapulcē nepiedalījās, tādējādi prasītājam liegtas tiesības uz informāciju, kas attiecas uz gada pārskatā ietvertajām pozīcijām. Prasītājs nevarēja pieņemt lēmumu akcionāru sapulcē par 2015.gada pārskatu apstiprināšanu, jo nebija saņēmis pieprasīto informāciju par AS „Rīgas piena kombināts" darījumiem, tādēļ balsoja „pret".

[1.5] 2016.gada 6.jūlija akcionāru sapulces lēmuma atzīšana par spēkā neesošu ir svarīga prasītāja tiesību un tiesisko interešu aizsardzībai, lai nākamajā akcionāru sapulcē varētu iegūt pieprasīto informāciju un vērtēt, vai atbildētāja valdošais uzņēmums nav novedis atbildētāju pie zaudējumiem. Pat gadījumā, ja nākamajā akcionāru sapulcē pārskati tiks apstiprināti, prasītājam būs bijusi iespēja pret to iebilst akcionāru sapulcē, pamatojoties uz iegūto informāciju par sabiedrības darījumiem, kā arī nākotnē iegūt lielākas iespējas panākt taisnīgu akciju atpirkuma cenu, kā tas paredzēts Koncernu likuma 48.pantā.

[1.6] 2016.gada 6.jūlija akcionāru sapulces lēmums atzīstams par spēkā neesošu arī tādēļ, ka sabiedrības revidenta SIA „PricewaterhouseCoopers" sastādītais atkarības pārskata atzinums neatbilst Koncernu likuma 31.panta prasībām. Minētajā dokumentā nav norādīts, ka tas sastādīts saskaņā ar Gada pārskatu likumu. Dokuments nosaukts par „pārbaudes ziņojumu", tajā norādot, ka netiek sniegts revīzijas atzinums un ka sabiedrības atkarības pārskatā ietvertā informācija nav domāta tam, lai sniegtu, un arī nesniedz patiesu un skaidru priekšstatu par sabiedrības (atbildētājas) darījumiem ar saistītajām pusēm.

Zvērinātam revidentam mazākuma akcionāru interesēs ir jāpārbauda AS „Rīgas piena kombināts" un Kipras uzņēmuma Food Union Holding (CY) Limited saimniecisko attiecību atbilstība likumam. Tieši tāpēc šo darījumu revīzijai ir paredzēts atkarības pārskats, kas zvērinātam revidentam bija jāpārbauda saskaņā ar Koncernu likuma 31.panta prasībām, pārbaudot atkarības pārskatā ietverto ziņu atbilstību patiesībai, darījumu izpildījumu atbilstību, kā arī jāpārliecinās, vai nepastāv apstākļi, kuru dēļ atkarības pārskatā minētie pasākumi būtu novērtējami citādi, nekā to darījusi AS „Rīgas piena kombināts" valde.

Pretēji Komerclikuma 277.panta otrajai daļai revidents 2016.gada 6.jūlija akcionāru sapulcē nepiedalījās. Atkarības pārskats apstiprināts akcionāru sapulcē bez likumam atbilstoša revidenta atzinuma par to.

Prasība pamatota ar Komerclikuma 286.panta pirmās daļas 1., 3., 7.punktu, 276.panta ceturto daļu, 283.panta trešās daļas 4.punktu un 285.panta ceturto daļu.

[2] Atbildētājs AS „Rīgas piena kombināts" rakstveida paskaidrojumos prasību neatzīst.

Lēmums par gada pārskata apstiprināšanu atbilst likuma prasībām par kārtējās akcionāru sapulces sasaukšanu un tajā izskatāmajiem darba kārtības jautājumiem (Komerclikuma 269.panta pirmā, otrā daļa). Līdz ar to lēmuma pieņemšana atbilst sabiedrības mērķiem, publiskajām interesēm vai labiem tikumiem, jo no visiem komersantiem tiek sagaidīts, ka tie likumos paredzētajā kārtībā apstiprinās savus gada pārskatus, kuri pēc tam attiecīgi ar Latvijas Republikas Uzņēmuma reģistra starpniecību tiek publiskoti un ir publiski pieejami jebkurai personai un ļauj iegūt datus par Latvijā reģistrētu komersantu. tas, ka kādam no sabiedrības akcionāriem nepatīk vai šķiet neatbilstošs pieņemtais lēmums, nav pamats lai lēmumu atzītu par spēkā neesošu. Saskaņā ar Komerclikuma noteikumiem lēmums par gada pārskata apstiprināšanu tiek pieņemts ar vienkāršu klātesošo balsu vairākumu. Tādējādi ir iespējams, ka lēmums ir saistošs, pat ja gandrīz puse no akcionāriem, kas piedalījušies akcionāru sapulcē, pret to ir iebilduši un nav atbalstījuši.

Sabiedrības valdes locekļiem un revidentam objektīvu iemeslu dēļ nebija iespējams piedalīties akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulcē, taču tas nekādā veidā neietekmē akcionāru sapulces norises likumības jautājumus, kā arī netraucē akcionāriem pieņemt lēmumus. Atbilstoši Komerclikuma 277.panta otrajai daļai valdes locekļu vai revidenta nepiedalīšanās akcionāru sapulcē nav pamats akcionāru sapulcē pieņemto lēmumu apstrīdēšanai.

Tā kā valdes pienākums ir ne vēlāk kā trīs dienas pirms akcionāru sapulces sniegt akcionāra pieprasītās ziņas par darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem, prasītājs varēja pirms akcionāru sapulces iegūt valdes viedokli, bet prasītājs to nav darījis. Līdz ar to uzskatāms, ka prasītājs nav izmantojis tam pieejamos likumīgos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Prasītājs nepamatoti norāda, ka sabiedrības revidents SIA „PricewaterhouseCoopers" nav sastādījis atkarības pārskata atzinumu, kas atbilstu Koncernu likuma 31.panta prasībām.

SIA „PricewaterhouseCoopers" sagatavoja detalizētu skaidrojumu par normatīvo aktu prasībām, kas zvērinātiem revidentiem jāievēro, pārbaudot atkarības pārskatus, no kura redzams, ka prasītāja iebildumi ir nepamatoti, jo pārbaudes ziņojumi ir sagatavoti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Nav pamats uzlikt AS "Rīgas piena kombināts" par pienākumu sniegt informāciju SIA "AL LAW" par noslēgtajiem darījumiem. Prasītājs nav ņēmis vērā gan kārtību, kādā pieprasāma attiecīgā informācija, gan kārtību, kādā izšķirami strīdi. Komerclikuma 276.panta ceturtajā daļā noteiktajā kārtībā prasītājs nav pieprasījis valdei sniegt ziņas. Minēto ziņu sniegšana ir paredzēta pēc tam, kad ir sasaukta konkrēta akcionāru sapulce un ir zināmi tās darba kārtībā izskatāmie jautājumi. Laikā, kad prasītājs bija izdarījis savu pieprasījumu, sabiedrības gada pārskats vēl nebija sagatavots un nebija sasaukta kārtējā akcionāru sapulce. Atbilstoši Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas noteikumiem, strīdus starp akcionāriem un valdi par pieprasīto ziņu nesniegšanu izšķir akcionāru sapulce. Nav konstatēts, ka starp akcionāriem un valdi vispār būtu pastāvējis jebkāds strīds par akcionāram saskaņā ar Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas noteikumiem nesniegtām ziņām, kā arī, kā secināms no akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulces protokola, prasītājs vispār nav vērsies pie sabiedrības akcionāru sapulces ar aicinājumu izšķirt strīdu par ziņu nesniegšanu.

Nav konstatēti arī Komerclikuma 283.pantā minētie apstākļi, ka valde akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulcē būtu atteikusies izpaust ziņas, kas būtu par pamatu jautājuma izšķiršanai tiesā atbilstoši Komerclikuma 283.pantā trešās daļas ceturtajam punktam.

Nav pamats uzlikt AS "Rīgas piena kombināts" par pienākumu izsniegt SIA "AL LAW" bez maksas 2013.-2015.gadu AS "Rīgas piena kombināts" akcionāru sapulču protokolus un visu tiem pievienoto dokumentu kopijas.

Prasītājs nepareizi interpretē Komerclikuma 285.panta ceturto daļu, kas nosaka akcionāru tiesības iepazīties ar protokolu un tam pievienotajiem dokumentiem un bez maksas saņemt to kopiju vai izrakstu. Tā kā SIA "AL LAW" kļuva par sabiedrības akcionāru 2016.gadā, nav pamatota prasība saņemt akcionāru sapulču protokolus par periodu, kurā SIA "AL LAW" nav bijusi sabiedrības akcionāre. Komerclikuma 285.pants nevis vispārīgi regulē jautājumu par akcionāru tiesībām iepazīties ar akcionāru sapulču protokoliem, bet gan ir attiecināms uz katru konkrētu akcionāru sapulces protokolu, nosakot gan tā saturu (norādāmās ziņas), noformēšanas kārtību un akcionāru tiesības iepazīties ar protokolu.

[3] Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 9.oktobra spriedumu nospriests SIA "AL LAW" prasību pret AS "Rīgas piena kombināts" par 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu un pienākuma uzlikšanu noraidīt.

[3.1] Prasītājam SIA "AL LAW" pieder 100 AS "Rīgas piena kombināts" akcijas, katra 71,10 EUR vērtībā.

2016.gada 6.jūlija kārtējā akcionāru sapulcē bija pārstāvētas 333 081 balsstiesīgā akcija ar kopējo nominālvērtību 23 682 059,10 EUR. Līdz ar to prasītāja balsu apjoms nevarēja izšķirt balsošanas rezultātu, ko gan rakstveidā, gan tiesas sēdē atzinis arī prasītājs.

Saskaņā ar Komerclikuma 287.panta otrās daļas noteikumiem prasītājam nav prasības tiesību uz Komerclikuma 286.panta pirmās daļas 7.punkta noteiktā pamata, līdz ar to prasība noraidāma.

Attiecībā uz Komerclikuma 286.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteiktajām akcionāra tiesībām, atbilstoši Komerclikuma 287.panta pirmās daļas 2.punktam, šādas prasījuma tiesības ir tikai akcionāram, kurš balsojis pret apstrīdamo lēmumu un pieprasījis to ieprotokolēt un šie divi kritēji ir kumulatīvi. No akcionāru 2016.gada 6.jūlija kārtējās sapulces protokola Nr.A-01/2016 redzams un var izsecināt, ka vienīgais balsojums „pret" sabiedrības gada pārskata, atkarības un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu, ir prasītāja balsojums, taču prasītājs nav norādījis, kā arī no protokola nav redzams, ka prasītājs būtu lūdzis lai šo viņa balsojumu ieprotokolē. Līdz ar to nav konstatējami arī Komerclikuma 287.panta pirmās daļas 2.punkta priekšnoteikumi prasījuma tiesību esamībai, kas ir par pamatu prasības noraidīšanai.

Ievērojot ka prasījuma tiesības par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu ir tikai Komerclikuma 287.pantā noteiktajām personām un tikai šajā pantā noteiktajos gadījumos, kas lietā attiecībā uz prasītāju nav konstatēts, prasība par 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmumu par AS „Rīgas piena kombināts" gada pārskata, atkarības pārskata un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu noraidāma, jo prasījuma tiesību neesamība ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

[3.2] Komerclikums kā speciāla tiesību norma regulē akcionāru tiesības un viņu likumīgo tiesību un interešu aizsardzības veidu un kārtību, piešķirot

akcionāram tiesības prasīt savu interešu aizskāruma novēršanu Komerclikuma 286. un 287. pantā paredzētajā kārtībā - ceļot prasību tiesā par akcionāru sapulces lēmuma atzīšanu par spēkā neesošu. Savukārt Komerclikuma 286. panta pirmajā daļā ir noteikti tie pamati, kuriem pastāvot, tiesa var atzīt akcionāru sapulces lēmumu par spēkā neesošu, un tie nav paplašināmi, turklāt tā ir atzīstama par dispozitīvu normu, kas paredz tiesas tiesības atzīt akcionāru sapulces lēmumu par spēkā neesošu, nevis pienākumu, līdz ar to arī pārkāpuma konstatēšana pati par sevi nav obligāts nosacījums apstrīdētā lēmuma atzīšanai par spēkā neesošu, bet gan minētais jautājums izšķirams, vadoties arī no lietderības apsvērumiem un ņemot vērā, vai lēmuma atzīšana par spēkā neesošu konkrētajā gadījumā novestu pie taisnīga un saprātīga rezultāta un vai tā vispār mainītu pastāvošo tiesisko stāvokli. Minētās normas jēga un mērķis ir pamatoti un saprātīgi aizsargāt aizskartās tiesības un tiesiskās intereses.

Prasītājs šajā daļā nav norādījis objektīvus un ticamus apstākļus, lai minētās normas piemērotu, prasībā nav pamatojuma kā tieši lēmums par gada pārskata, konsolidētā pārskata un atkarības pārskata apstiprināšanu ir pretrunā ar sabiedrības mērķiem, publiskām interesēm vai labiem tikumiem, kā arī nav pamatojuma kā tas varētu būt pretrunā ar likumu vai statūtiem. Šajā daļā prasība satur formālus un emocionālus prasītāja pārmetumus un pieņēmumus, kas uz likuma normām nav balstīti. Prasītājs, lūdzot atzīt par spēkā neesošu akcionāru sapulces lēmumu par gada pārskata, atkarības pārskata un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu, vispār nav norādījis, kādas konkrēti viņa kā akcionāra tiesības vai tiesiskās intereses aizskar apstrīdētais lēmums. No prasības pamatojuma neizriet, kādā veidā konkrētā lēmuma atzīšana par spēkā neesošu novestu pie taisnīga un saprātīga rezultāta un kā tā vispār mainītu pastāvošo tiesisko stāvokli, nav saprotamas tiesiskās sekas minētā lēmuma atcelšanai.

[3.3] Prasītājs nav ievērojis nedz kārtību, kādā pieprasāma informācija par noslēgtajiem darījumiem starp AS "Rīgas piena kombināts" un tās valdes locekļiem, padomes locekļiem, valdošo uzņēmumu Food Union Holding (CY) Limited un citām saistītajām personām, sabiedrības noslēgtajiem darījumiem, nedz kārtību, kādā izšķirami strīdi.

Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas izpratnē ziņu sniegšana ir paredzēta pēc konkrētās akcionāru sapulces sasaukšanas, kad zināmi darba kārtībā izskatāmie jautājumi.

Prasītājs izdarījis pieprasījumu par informācijas sniegšanu ilgi pirms bija sagatavots sabiedrības gada pārskats un sasaukta akcionāru sapulce.

Nav konstatējams, ka starp akcionāriem un valdi vispār būtu pastāvējis jebkāds strīds par akcionāram saskaņā ar Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas noteikumiem nesniegtām ziņām, kā arī no akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulces protokola redzams, ka prasītājs nav vērsies pie akcionāru sapulces ar lūgumu izšķirt strīdu par ziņu nesniegšanu.

[3.4] Nav konstatēti Komerclikuma 283.pantā minētie apstākļi, ka sabiedrības valde akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulcē būtu atteikusies izpaust ziņas, kas būtu par pamatu jautājuma izšķiršanai tiesā, kā to paredz Komerclikuma 283.panta trešās daļas 4.punkta noteikumi.

Prasītājs nav ievērojis Komerclikumā nostiprināto kārtību, kādā pieprasāmas ziņas, kā arī apmēru, kādā ziņas ir sniedzamas, tādējādi prasītāja prasība par pienākuma uzlikšanu sniegt šādas ziņas ir nepamatota un noraidāma.

[3.5] Attiecībā uz pienākuma uzlikšanu izsniegt prasītājam bez maksas 2013.-2015.gadu AS ,,Rīgas piena kombināts" akcionāru sapulču protokolus un visu tiem pievienoto dokumentu kopijas, prasītājs nepareizi interpretē Komerclikuma 285.panta ceturto daļu.

Minētā norma nevis vispārīgi regulē jautājumu par akcionāru tiesībām iepazīties ar akcionāru sapulču protokoliem, bet gan ir attiecināma uz katru konkrētu akcionāru sapulces protokolu, nosakot gan tā saturu – protokolā norādāmās ziņas, noformēšanas kārtību, gan akcionāru tiesības iepazīties ar protokolu. Minētajā likuma normā nostiprinātās akcionāra tiesības iepazīties ar protokoliem nav absolūtas un neierobežotas. Minētās tiesības ir ierobežotas laikā un šī regulējuma mērķis ir veicināt akcionāra informētību par pieņemtajiem lēmumiem laikā, kad šī persona ir konkrētās sabiedrības akcionārs saistībā ar pieņemtajiem lēmumiem konkrētā akcionāru sapulcē. Līdz ar to arī šajā daļā prasība kā nepamatota noraidāma.

[3.6] Nav nekāda pamata pārbaudīt trešās personas SIA ,,PricewaterhouseCoopers" kā atbildētāja revidenta sastādīto pārbaudes ziņojumu atbilstību Koncerna likuma un Gada pārskatu likuma prasībām. Atbilstoši Civilprocesa likuma 192.panta noteikumiem, tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas. Prasītājs nav apstrīdējis revidenta atzinumus (pārbaudes ziņojumus), līdz ar to prasītāja norādīto apsvērumu izvērtēšanai attiecībā uz revidenta atzinumu nav pamata, tādēļ tiesa šos prasītāja argumentus spriedumā nevērtē.

[4] Prasītājs SIA ,,AL LAW" iesniedzis apelācijas sūdzību par spriedumu pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzība satur, tai skaitā, šādus apsvērumus.

[4.1] Tiesa nepareizi iztulkojusi Komerclikuma 276.panta ceturto daļu un 283.panta trešās daļas 4.punktu, nolemjot, ka prasītājs pāragri pieprasījis šo informāciju, vēl pirms tika izsludināta kārtējā akcionāru sapulce, lai apstiprinātu pagājušā gada pārskatu.

Spriedumā nav nekādas motivācijas, kāpēc prasītāja pozīcija, kas motivēta prasības pieteikumā un atsauksmē uz atbildētāja paskaidrojumiem, būtu kļūdaina.

[4.2] Neviena tiesību norma neparedz pienākumu akcionāram sagaidīt formālu paziņojumu par kārtējās akcionāru sapulces sasaukšanu, lai varētu valdei pieprasīt informāciju, kas attiecas uz gada pārskata apstiprināšanu

Uz akcionāru sapulci 2016.gada 6.jūlijā nebija ieradies neviens no 8 valdes locekļiem, nebija iespējams saņemt prasīto informāciju.

AS "Rīgas piena kombināts" valde informācijas nesniegšanu nav pamatojusi ar Komerclikuma 283.panta otrajā daļā paredzētajiem iemesliem, un secīgi - akcionāru sapulces kompetencē nebija strīda risināšana starp AS "Rīgas piena kombināts" valdi un prasītāju Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas kārtībā.

Komerclikuma 283.panta trešā daļa imperatīvi paredz, ka valde nedrīkst atteikties sniegt ziņas par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un akcionāru, valdes vai padomes locekli, vai saistīto personu.

[4.3] Likuma un labu tikumu pārkāpums atkarības pārskata apstiprināšanā izpaužas tādējādi, ka apstiprināts atkarības pārskats bez Koncernu likumam atbilstoša revidenta atzinuma, un atkarības pārskatā ietvertā informācija nav domāta, lai sniegtu, un nesniedz patiesu un skaidru priekšstatu par AS "Rīgas piena kombināts" darījumiem ar saistītajām pusēm saskaņā ar Gadu pārskatu likumu, kā tas norādīts pašas SIA "PricewaterhouseCoopers" atzinumā.

[4.4] Koncernu likuma 48.pants paredz pienākumu Food Union Holding (CY) Limited kā vairāk kā 96% akcionāram un valdošajam uzņēmumam atpirkt SIA "AL LAW" piederošās AS "Rīgas piena kombināts" akcijas par taisnīgu atlīdzību. Pat ja par jaunu noturamajā akcionāru sapulcē Food Union Holding (CY) Limited atkal panāks gada pārskata apstiprināšanu ar miljoniem mērāmu mīnusu AS "Rīgas piena kombināts" pašu kapitālā, tas būs noticis pēc tam, kad AS "Rīgas piena kombināts" valde būs izsniegusi SIA "AL LAW" pieprasīto informāciju un revidents būs pienācīgi pārbaudījis atkarības pārskatu un sastādījis likumam atbilstošu atzinumu. Tas, ka AS "Rīgas piena kombināts" ieņem melīgu pozīciju un mēģina izdomāt ieganstus pieprasītās informācijas neizsniegšanai, SIA "AL LAW" rosina domāt, ka AS "Rīgas piena kombināts" ir kas slēpjams no mazākuma akcionāriem, un šī informācija var ļoti būtiski ietekmēt AS "Rīgas piena kombināts" akciju taisnīgo vērtību akciju atpirkšanas gadījumā ne vien attiecībā uz SIA "AL LAW", bet arī attiecībā uz pārējiem teju 900 AS "Rīgas piena kombināts" mazākuma akcionāriem.

Tiesa nepamatoti atteikusies vērtēt atkarības pārskatu un SIA "PricewaterhouseCoopers" atzinumu atbilstību likumam, lai attiecīgi izvērtētu likumību akcionāru sapulces lēmumam, ar kuru apstiprināts gada pārskats, konsolidētais pārskats un atkarības pārskats, kā vienots dokumentu kopums. Prasītāja norādījusi, ka atkarības pārskata un revidenta atzinuma par to neatbilstība likumam ir prasības pamats, lai atzītu akcionāru sapulces lēmumus par

spēkā neesošiem, tāpēc prasības pamats prasītājai nav jānorāda prasībā kā atsevišķs prasījums.

[4.5] Ja izrādītos, ka pašu kapitāla kritumam par apmēram 6 miljoniem gadā ir sakars tieši ar Food Union Holding (CY) Limited saimniekošanu AS "Rīgas piena kombināts" un AS "Rīgas piena kombināts" darījumiem ar saistītajām personām Food Union Holding (CY) Limited vadībā, padarot SIA "AL LAW" piederošās akcijas par aizvien bezvērtīgākām dēļ samazinājuma AS "Rīgas piena kombināts" pašu kapitāla miljonos mērāmos apjomos, tad Food Union Holding (CY) Limited tas būtu jākompensē SIA "AL LAW" ar taisnīgu akciju atpirkšanas cenu obligātajā akciju atpirkumā. Tieši tāpēc jau arī ir tik būtiski, lai tiktu atzīti par spēkā neesošiem akcionāru sapulces lēmumi, lai zvērināts revidents beidzot pienācīgi pārbaudītu atkarības pārskatus un sniegtu Koncernu likumam atbilstošu atzinumu, jo AS "Rīgas piena kombināts" liedz prasītājam piekļuvi informācijai, un neviens cits kā revidents šo informāciju pārbaudīt nevar.

[4.6] Prasītājai nav jāapstrīd ar atsevišķu prasījumu SIA "PricewaterhouseCoopers" atzinums par to, ka atkarības pārskatā ietvertā informācija nav domāta, lai sniegtu, un nesniedz patiesu un skaidru priekšstatu par AS "Rīgas piena kombināts" darījumiem ar saistītajām pusēm saskaņā ar Gada pārskatu likumu, lai tiesai būtu pienākums vērtēt revidenta atzinumu un atkarības pārskata atbilstību likumam. Prasītājs nav nedz šo revidenta atzinumu adresāts, nedz slēdzis līgumu ar SIA "PricewaterhouseCoopers" par AS "Rīgas piena kombināts" atkarības pārskatu pārbaudi. Prasība ir par to, ka atkarības pārskati un revidenta atzinumi par tiem neatbilst likumam un labiem tikumiem, šādos apstākļos nebija likumīga pamata šos pārskatus apstiprināt, un sakarā ar trūkumiem SIA "PricewaterhouseCoopers" darbībā šī sabiedrība lietā norādīta kā trešā persona, kuras tiesības var skart spriedums lietā.

Tiesa nepamatoti atteikusies vērtēt atkarības pārskatu un SIA "PricewaterhouseCoopers" atzinumu atbilstību likumam, lai attiecīgi izvērtētu likumību akcionāru sapulces lēmumam, ar kuru apstiprināts gada pārskats, konsolidētais pārskats un atkarības pārskats kā vienots dokumentu kopums. Atkarības pārskata un revidenta atzinuma par to neatbilstība likumam ir prasības pamats, lai atzītu akcionāru sapulces lēmumus par spēkā neesošiem.

[5] Ar Senāta 2020.gada 23.marta spriedumu atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.aprīļa spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība atzīt par spēkā neesošu AS "Rīgas piena kombināts" 2016.gada 6.jūlija kārtējās sapulces lēmumu par sabiedrības gada pārskata, atkarības, un konsolidētā pārskata par 2015.gada apstiprināšanu; uzlikt par pienākumu AS "Rīgas piena kombināts" sniegt prasītājai informāciju par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un tās valdes locekļiem, padomes locekļiem, valdošo uzņēmumu Food Union Holding (CY) Limited un citām saistītajām personām, atklājot šo darījumu būtību, tostarp atklājot arī noslēgto darījumu veidu, darījumu priekšmetu un būtiskās sastāvdaļas, termiņus, kā arī finanšu posteņus, lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Atstāts negrozīts spriedums daļā, ar kuru uzlikts pienākums AS "Rīgas piena kombināts" izsniegt prasītājai bez maksas akcionāru sapulču 2013., 2014., 2015.gada protokolus un visu tiem pievienoto dokumentu kopijas.

[5.1] Ar Senāta 2022.gada 21.decembra spriedumu atstāts negrozīts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2020.gada 14.septembra spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība atzīt par spēkā neesošiem 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmumus par gada pārskata un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu.

Atcelts Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2020.gada 14.septembra spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasība atzīt par spēkā neesošu 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmumu par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu, apmierināta prasība daļā par pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju, kā arī daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu, un lieta šajā daļā nodota jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

[6] Ievērojot drošības pasākumus un izvērtējot apstākļus, ka lietu ir iespējams izskatīt rakstveida procesā, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, 2022.gada 28.decembrī nolemts nozīmēt lietu izskatīšanai rakstveida procesā 2023.gada 1.martā. Par to ar 2023.gada 31.janvāra tiesas paziņojumu, tiesa informējusi lietas dalībniekus un izskaidrojusi viņu tiesības, tai skaitā, līdz 2023.gada 24.februārim pieteikt rakstveida lūgumus, iesniegt rakstveida paskaidrojumus.

Lūgumi saistīti ar lietas iztiesāšanu un kas būtu šķērslis lietu izskatīt rakstveida procesā, tiesas noteiktajā termiņā nav iesniegti.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pastāv pamats sprieduma taisīšanai.

Motīvu daļa

[7] Novērtējusi lietas dalībnieku paskaidrojumus kopsakarā ar pierādījumiem lietā, apsvērusi apelācijas sūdzības argumentus, pamatojoties uz apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība ir daļēji apmierināma.

Prasījums daļā par pienākumu AS "Rīgas piena kombināts" izsniegt prasītājai bez maksas akcionāru sapulču 2013., 2014., 2015.gada protokolus un visu tiem pievienoto dokumentu kopijas ir izspriests ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018.gada 6.aprīļa spriedumu, kas stājies likumīgā spēkā [5].

Prasījums daļā par kārtējās akcionāru 2016.gada 6.jūlija sapulces lēmumu par gada pārskata un konsolidētā pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu atzīšanu par spēkā neesošiem ir izspriests ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2020.gada 14.septembra spriedumu, kas stājies likumīgā spēkā [5.1].

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 9.oktobra spriedumu prasības daļā par kārtējās akcionāru sapulces 2016.gada 6.jūlija lēmumu par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanas atzīšanu par spēkā neesošiem, pienākuma uzlikšanu sniegt informāciju.

Judikatūrā vairākkārt ir atzīts (*sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 20.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-234, Civillietu departamenta 2014.gada 16.maija spriedumu lietā Nr.SKC-62*), ka apelācijas instances tiesai, izskatot lietu no jauna, pēc tās sprieduma atcelšanas kasācijas kārtībā, līdztekus Civilprocesa likuma 426.pantā noteiktajam ir saistoši arī kasācijas instances tiesas norādījumi: 1) likuma tulkojums, kas izteikts kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāts tiesai, kas izskata šo lietu no jauna (Civilprocesa likuma 476.panta pirmā daļa); 2) lieta jāizspriež tikai tādā tvērumā un uz to faktisko lietas apstākļu pamata, no kuriem Senāts, ievērojot lietas izskatīšanas robežas kasācijas instancē (Civilprocesa likuma 473.panta pirmā daļa), bija vadījies savā pirmajā spriedumā un kuras robežas Senāts arī noteicis attiecīgai zemākai instancei lietu izspriest no jauna. Respektīvi, pat gadījumā, ja apelācijas instances tiesas spriedums tiek atcelts pilnībā materiālo tiesību normas pārkāpuma dēļ, visas agrākās procesuālās darbības un viss pierādīšanas materiāls paliek spēkā (ja Senāts šo materiālu nav „diskreditējis"), t.i., otrajai instancei jāizspriež lieta no jauna pēc būtības, ņemot vērā Senāta norādījumus par materiālo tiesību normu piemērošanu un rīkojoties pēc šiem pierādījumiem. Savukārt, ja spriedums atcelts procesuālo tiesību normu pārkāpuma dēļ, tad, izpildot kasācijas instances tiesas norādījumus, jāveic attiecīgās procesuālās darbības, kas tika atzītas par kasācijas iemeslu (*sk. sal. Bukovskis V. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga. Autora izdevums, 1933, 475., 476.lpp.*).

[8] Ievērojot minēto, izskatot lietu no jauna, Civillietu tiesas kolēģija vērtē, ka prasījums atzīt par spēkā neesošu 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmumu par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu ir pamatots ar to, ka zvērināta revidenta sniegtais „pārbaudes ziņojums" par atkarības pārskatu neatbilst Koncernu likuma 31.panta otrās daļas prasībām, tātad zvērināts revidents nav pienācīgi pārbaudījis atkarības pārskatu un nav likumā noteiktā revidenta atzinuma, kas ļautu apstiprināt atkarības pārskatu akcionāru sapulcē.

[8.1] Senāts 2022.gada 21.decembra spriedumā, kas taisīts izskatāmajā lietā, [12] punktā secinājis: "Līdz ar to galvenais tiesību jautājums, uz kuru Senātam jāatbild saistībā ar pirmo prasījumu, ir par to, kādas ir prasības dokumentam, kuru zvērināts revidents sniedz akciju sabiedrības atkarības

pārskata pārbaudes rezultātā".

Saskaņā ar Koncernu likuma 30.panta pirmo daļu, ja nav noslēgts koncerna līgums, atkarīgās sabiedrības izpildinstitūcija par katru pārskata gadu sastāda atkarības pārskatu; atkarības pārskatu sastāda un apstiprina kopā ar atkarīgās sabiedrības gada pārskatu. Atbilstoši minētā panta otrajai daļai, atkarības pārskatam jāsniedz vispārējs priekšstats par atkarīgās sabiedrības attiecībām ar valdošo uzņēmumu, un atkarības pārskatā ietveramas šā panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktās ziņas.

Koncernu likuma 31.panta pirmā daļa paredz, ka atkarības pārskats vienlaikus ar atkarīgās sabiedrības gada pārskatu un ziņojumu ir pakļauts obligātai revidenta pārbaudei.

Pārbaudes apjoms ir noteikts Koncernu likuma 31.panta otrajā daļā – revidents pārbauda, vai: 1) atkarības pārskatā ietvertās faktiskās ziņas atbilst patiesībai; 2) atkarības pārskatā minēto atkarīgās sabiedrības veikto darījumu izpildījuma vērtība nav bijusi nesamērīgi augsta, un, ja šī izpildījuma vērtība ir bijusi nesamērīgi augsta, vai atlīdzināti tā rezultātā atkarīgajai sabiedrībai radušies zaudējumi; 3) nepastāv apstākļi, kuru dēļ atkarības pārskatā minētie pasākumi būtu novērtējami citādi, nekā to veikusi atkarīgās sabiedrības izpildinstitūcija.

Savukārt attiecībā uz pārbaudes rezultātā sastādāmo dokumentu Koncernu likuma 31.panta ceturtā daļa noteic, ka atbilstoši pārbaudes rezultātiem revidents sastāda rakstveida atzinumu par šā panta otrajā daļā minētajiem jautājumiem. Ja revidents, pārbaudot gada pārskatu, ziņojumu un atkarības pārskatu, konstatē, ka atkarības pārskats ir nepilnīgs, viņam ir pienākums to īpaši norādīt atzinumā.

[8.2] Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka ir pamatoti argumenti apelācijas sūdzībā [4.6], un ņemot vērā atziņas Senāta 2022.gada 21.decembra spriedumā, kas taisīts izskatāmajā lietā, noskaidro, vai SIA „PricewaterhouseCoopers" atbildīgās zvērinātās revidentes atzinums par AS „Rīgas piena kombinmāts" atkarības pārskatu, kas nosaukts par „pārbaudes ziņojumu par īpaša mērķa finanšu informāciju" (1.sēj., lietas 26.lapa), ietver skaidras atbildes uz visiem trīs Koncernu likuma 31.panta otrajā daļā minētajiem jautājumiem.

[8.2.1] Senāts, izskatot lietu, [12.3] punktā secinājis, ka terminoloģijas neprecizitāšu dēļ atkarības pārskata pārbaudes dokumenta nosaukumam ir piešķirama vēl jo mazāka nozīme un tā vietā ir nepieciešams fokusēties tieši uz likuma prasībām attiecībā uz pārbaudes un attiecīgi pārbaudes dokumenta obligāto saturu. Dokumenta saturu šādā situācijā nevar noteikt pēc tā nosaukuma, bet gan saturs noskaidrojams no tiesību normām, kas tieši šo saturu regulē. Līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata atkārtoti pārvērtēt prasītāja argumentus, ka revidenta sastādītais dokuments nemaz nav revidenta atzinums par atkarības pārskatu Koncernu likuma 31.panta izpratnē.

[8.2.2] Koncernu likuma 31.panta otrās daļas 1.punkta jautājumā dokumentā secināts, ka zvērinātas revidentes "uzmanības lokā nav nonākuši tādi apstākļi vai fakti, kas liktu uzskatīt, ka pievienotais īpaša mērķa AS "Rīgas piena kombinmāts" 2014.gada atkarības pārskats neatbilst patiesībai visos būtiskajos aspektos".

[8.2.3] Savukārt atbildes uz jautājumiem atbilstoši Koncernu likuma 31.panta otrās daļas 2. un 3.punktam dokumentā nav atrodamas, proti, dokumentā nav vērtēts vai atkarības pārskatā minēto atkarīgās sabiedrības veikto darījumu izpildījuma vērtība nav bijusi nesamērīgi augsta, un, ja šī izpildījuma vērtība ir bijusi nesamērīgi augsta, vai atlīdzināti tā rezultātā atkarīgajai sabiedrībai radušies zaudējumi, kā arī vai nepastāv apstākļi, kuru dēļ atkarības pārskatā minētie pasākumi būtu novērtējami citādi, nekā to veikusi atkarīgās sabiedrības izpildinstitūcija.

Dokuments „pārbaudes ziņojums par īpaša mērķa finanšu informāciju" neatbilst Koncernu likuma 31.panta otrajā daļā minētajām pazīmēm, līdz ar to nevar atzīt, ka revidents atbilstoši šī paša likuma ceturtajai daļai sastādījis rakstveida atzinumu par šā panta otrajā daļā minētajiem jautājumiem. Minētais nozīmē, ka Civillietu tiesas kolēģijai nav iespējams gūt pārliecību par atkarības pārskata atbilstību likuma prasībā.

[8.3] Civillietu tiesas kolēģija secina, ka atkarības pārskats akcionāru sapulcē apstiprināts bez likumam atbilstoša revidenta atzinuma, līdz ar to ir pretrunā ar likumu, kas saskaņā ar Komerclikuma 286.panta pirmās daļas 3.punktu ir patstāvīgs pamats 2016.gada 6.jūlija kārtējās akcionāru sapulces lēmuma par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu atzīšanai par spēkā neesošu.

[8.4] Senāts, izskatot lietu, [13] punktā jau sniedzis motivāciju uz apelātora argumentiem par to, ka prasītāja prāt, akcionāru sapulces lēmums, ar kuru apstiprināts atkarības pārskats, ir pretējs labiem tikumiem Komerclikuma 286.panta pirmās daļas izpratnē. Līdz ar ko Civillietu tiesas kolēģijai nav pamata atkārtoti pārvērtēt argumentus apelācijas sūdzībā [4.3], un atzīst tos par nepamatotiem.

[9] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka ir pamatoti argumenti apelācijas sūdzībā [4.1] un [4.2].

Senāts, iztulkojot Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas tiesību normu norādījis, ka par akcionāra pieprasījumu minētās normas kārtībā uzskatāms tikai tāds pieprasījums, kurš iesniegts pēc sapulces izsludināšanas. Kad tiek izsludināts paziņojums par akcionāru sapulci un tajā iekļauto darba kārtību, akcionāri uzzina jautājumu loku, par kuriem tiks pieņemti lēmumi. Laika kontekstā nekontrolēta ziņu pieprasīšana, ja pieprasījumi tiek iesniegti pilnīgi haotiski, neņemot vērā laiku, kāds palicis līdz sapulces sasaukšanai, var radīt būtisku nevajadzīgu slogu sabiedrības vadībai (*sk. Senāta 2020.gada 23.marta sprieduma [10.2] punktu*).

Vienlaikus Senāts norādījis, ka akcionāram nav liegts pieprasīt informāciju ārpus Komerclikuma 276.panta ceturtajā daļā noteiktās kārtības, un sabiedrības valdei katrā individuālā gadījumā ir jāvērtē, vai pieprasītā informācija ir sniedzama. Nav arī pamata uzskatam, ka Komerclikuma 283.panta pirmajā daļā norādīto ziņu pieprasīšana un saņemšana akcionāru sapulcē ir iespējama tikai tad, ja akcionārs pirms sapulces izlietojis Komerclikuma 276.panta ceturtajā daļā noteiktās tiesības un saņēmis atteikumu no valdes (*sk. minētā sprieduma [10.3] un [10.4]punktu*).

Ievērojot minētās Senāta atziņas, gan Komerclikuma 276.panta ceturtās daļas tekstu „valde ne vēlāk kā trīs dienas pirms akcionāru sapulces sniedz viņam visas pieprasītās ziņas par darba kārtībā iekļautajiem jautājumiem", nav pamatoti atbildētāja iebildumu argumenti, ka akcionāra tiesības uz informāciju ir īstenojamas tikai un vienīgi akcionāru sapulcē saskaņā ar Komerclikuma 283.pantu. Komerclikuma 276.panta ceturtā daļa dod individuālam akcionāram tiesības uz informācijas saņemšanu arī ne vēlāk kā trīs dienas pirms akcionāru sapulces, ja ir bijis attiecīgs pieprasījums vismaz septiņas dienas pirms sapulces.

Turklāt tiesības uz informāciju ir akcionāra individuālas tiesības, tostarp gadījumā, ja tās tiek īstenotas akcionāru sapulcē.

Prasītājs pirms sapulces bija lūdzis sniegt informāciju par sabiedrības noslēgtajiem darījumiem starp akciju sabiedrību un saistītajām personām un saskaņā ar Komerclikuma 283.panta trešās daļas 4.punktu sabiedrības valde šīs ziņas nevar atteikties sniegt.

Sabiedrības valde šīs ziņas nav sniegusi ne pirms sapulces, ne arī akcionāru sapulcē, kas radījis prasītāja tiesību uz informāciju aizskārumu. Prasītājam savu tiesību aizstāvēšanai ir pamatots iemesls celt tiesā prasību, lūdzot uzlikt sabiedrībai pienākumu ziņas sniegt prasītājam individuāli, un sprieduma izpildei akcionāru sapulce nav vajadzīga.

[9.1] Atbildētājs paskaidrojumos apelācijas instances tiesai (2.sēj., lietas 171-180.lapa 58.-60.punkts) norādījis, ka prasītāja rīcībā jau ir visa informācija, kas saskaņā ar Komerclikuma 283.panta trešo daļu sniedzama.

Civillietu tiesas kolēģija pievienojas atbildētāja viedoklim, ka saskaņā ar Komerclikuma 283.panta trešo daļu valde nedrīkst atteikties sniegt akcionāram tādas ziņas, kas atbilstoši likuma prasībām ir jāiekļauj gada pārskatā, tādējādi nodrošinot akcionāra minimālo tiesību aizsardzības slieksni.

Ar kārtējās akcionāru sapulces 2016.gada 6.jūlija lēmumu apstiprinātā konsolidētā 2015.gada pārskata 28.pielikuma postenis - darījumi ar saistītajām pusēm - sniedz informāciju par darījumiem, ar saistītajām personām, darījumu subjektiem, to saistību ar atbildētāju, darījumu summām, darījumu veidiem un raksturu, saistību nodrošinājumiem, piemērojamām procentu likmēm un uzkrātajiem procentiem, saistību (parādu) uzkrājumiem, saistību izpildi, saistību izpildes kavējumiem (1.sēj., lietas 106.-108.lapa). Līdzīga informācija norādīta arī 2015.gada pārskata 29.pielikuma postenī -

darījumi ar saistītajām pusēm (1.sēj., lietas 141.-142.lapa).

Atbilstoši Senāta viedoklim, informācijas pieprasīšanas pamatā ir princips, ka personai ir tiesības prasīt tiesā tikai tādu informāciju, kāda tai ir nepieciešama, bet nav pieejama. Tas saistīts ar sabiedrības resursu saprātīgu izmantošanu (*sk.Senāta 2020.gada 23.marta sprieduma [15.5] punktu*).

[9.1.1] 2016.gada 6.martā SIA „AL LAW" nosūtījusi AS „Rīgas piena kombināts" vēstuli „Pieprasījums par informācijas sniegšanu" (lietas 1.sēj., 16.lapa), kurā norādījusi, ka kārtējā akcionāru sapulcē būs jālemj par gada pārskata apstiprināšanu, tādēļ pirms šīs sapulces akcionāre lūdz sniegt tai informāciju par darījumiem, kas noslēgti starp sabiedrību un lielāko akcionāru, un/vai sabiedrības valdes un/vai padomes locekļiem, un/vai saistītajām personām, jo šiem darījumiem ir ietekme uz gada pārskata posteņiem. Prasītāja arī lūgusi tai nosūtīt pēdējo trīs gadu sabiedrības akcionāru sapulču un tiem pievienoto dokumentu kopijas. Vēstulē norādīts uz Komerclikuma normām neatbilstošo sabiedrības statūtu 5.2.punktā noteikto ierobežojumu (lai piedalītos akcionāru sapulcē, akcionāram vai akcionāru grupai jāpārstāv vismaz 1 % no pamatkapitāla), aicinot informēt, vai konkrētā akcionāre, kura nepārstāv minēto pamatkapitāla apmēru, būs tiesīga piedalīties sapulcē un balsot.

Salīdzinot pieprasīto informāciju [9.1.1] ar informāciju, kas prasītājam pieejama pārskatos [9.1], pārskati ietver visu informāciju, ko prasītājs lūdzis pieprasīt, un, kas saskaņā ar likumu prasītājam varētu tikt izsniegta.

Puses īsteno savas procesuālās tiesības sacīkstes formā (Civilprocesa likuma 10.pants), tad „[..] pušu strīdīgās attiecības tiesai jāizvērtē pēc tiem datiem, kurus puses iesniegušas, un vienīgi šie dati ir nepieciešamais procesuālais pierādījumu materiāls, kuru tā pārbauda un novērtē" (*sk. Bukovskis V.Civīlprocesa mācības grāmata.- Rīga: Autora izdevums, 1933, 235.lpp.*).

No lietas materiāliem nav secināms, kāda informācija prasītājam joprojām nav pieejama, tāpat nav skaidrs, kādam mērķim šī informācija nepieciešama, ievērojot, ka jautājumi par pārskatu apstiprināšanu ir izlemti.

[9.2] Lai arī [9] Civillietu tiesas kolēģija ir atzinusi, ka atbildētājs radīja prasītāja tiesību aizskārumu, ievērojot noskaidrotos apstākļus [9.1.1], Civillietu tiesas kolēģija neredz pamatotu iemeslu pieprasīt no atbildētāja ziņas, kuras jau ir prasītāja rīcībā.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta otrās daļas noteikumiem, motivējot attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa nav pārbaudījusi „pārbaudes ziņojuma par īpaša mērķa finanšu informāciju" atbilstību Koncernu likuma 31.panta otrajā daļā minētajām pazīmēm, līdz ar to nav piemērojusi to tiesību normu, kas bija jāpiemēro (Koncernu likuma 31.panta ceturto daļu kopsakarā ar šā panta otro daļu). Secīgi tas novedis pie prasījuma daļā par kārtējās akcionāru sapulces 2016.gada 6.jūlija lēmuma par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanas atzīšanu par spēkā neesošu, nepareizas izspriešanas.

Nepietiekamā motivācija pirmās instances tiesas secinājumiem prasījuma daļā par informācijas sniegšanu, to noraidot, nav novedis pie nepareizas izspriešanas.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 4.punktu (redakcijā līdz 2018.gada 28.februārim) par prasībām, kam nav mantiska rakstura vai, kas nav jānovērtē maksājama valsts nodeva 71,14 EUR.

Prasītājs samaksājis valsts nodevu 213,42 EUR (1.sēj., lietas 40.lapa, 2.sēj., lietas 61.lapa).

Prasība apmierināta daļēji, apmierinot divus no trīs nemantiskajiem prasījumiem.

No AS "Rīgas piena kombināts" par labu SIA "AL LAW" piedzenama valsts nodeva 142,28 EUR.

Lietā radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,88 EUR, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu proporcionāli piedzenami no pusēm.

Proporcionāli apmierinātajai prasības daļai no prasītāja valsts ienākumos piespriežami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,63 EUR, savukārt no atbildētāja 7,25 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta trešo daļu ar lietas vešanu saistītie izdevumi piespriežami no prasītāja par labu atbildētājam tikai prasības noraidīšanas gadījumā, ievērojot, ka prasība apmierināta daļēji, atbildētāja lūgums piedzīt ar lietas vešanu saistītos izdevumus noraidāms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 434.panta ceturto daļu un 204.[1] pantu nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430. - 434.pantu, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību daļēji apmierināt.

Atzīt par spēkā neesošu AS "Rīgas piena kombināts" kārtējās akcionāru sapulces 2016.gada 6.jūlija lēmumu par atkarības pārskata par 2015.gadu apstiprināšanu.

SIA "AL LAW" prasību daļā par pienākuma uzlikšanu AS "Rīgas piena kombināts" sniegt informāciju par noslēgtajiem darījumiem starp sabiedrību un tās valdes locekļiem, padomes locekļiem, valdošo uzņēmumu Food Union Holding (CY) Limited un citām saistītajām personām, atklājot šo darījumu būtību, tostarp atklājot arī noslēgto darījumu veidu, darījumu priekšmetu un būtiskās sastāvdaļas, termiņus, kā arī finanšu posteņus - noraidīt.

Piedzīt no AS "Rīgas piena kombināts", reģistrācijas Nr.40003017441, par labu SIA "AL LAW", reģistrācijas Nr.40103836395, valsts nodevu 142,28 EUR (*viens simts četrdesmit divi euro un 28 centi*).

Piedzīt no AS "Rīgas piena kombināts", reģistrācijas Nr.40003017441, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,25 EUR (*septiņi euro un 25 centi*) valsts ienākumos.

Piedzīt no SIA "AL LAW", reģistrācijas Nr.40103836395, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,63 EUR (*trīs euro un 63 centi*) valsts ienākumos.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā, Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja banka Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr.C31344616.

Noteikt, ka spriedums daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Maksājumu apliecinošs dokuments iesniedzams Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot Augstākās tiesas depozītu kontā Nr.LV83TREL8280010000000 drošības naudu 300 EUR (*trīs simti euro*).

Tiesnese I. Ozola

Tiesnese	M. Šķendere
Tiesnese	O. Blūmfelde